

XÂY DỰNG VƯỜN CÂY THỰC NGHIỆM MỘT SỐ GIỐNG CÂY ĂN QUẢ CÓ GIÁ TRỊ KINH TẾ CAO TẠI TRẠI THỰC NGHIỆM XÃ VĨNH NINH, HUYỆN QUẢNG BÌNH

NGUYỄN THỊ NGỌC BÍCH

Trung tâm Ứng dụng và Thống kê KH&CN Quảng Bình

Trong những năm qua, các địa phương đã chú trọng đầu tư phát triển cây ăn quả hàng hóa, nhất là việc cải tạo vườn tạp thay thế bằng nhiều giống cây trồng nhập nội mới, đa dạng và phong phú như cam, bưởi, xoài, vải... Tuy nhiên các giống cây ăn quả mới được trồng khả năng thích nghi với điều kiện khí hậu, đất đai ở địa phương chưa cao nên năng suất và chất lượng vẫn không ổn định. Trong tất cả các loại giống cây ăn quả (trừ cây chuối chiếm 38% diện tích) còn lại cây có múi vẫn chiếm tỷ lệ cao hơn tất cả (gần 20%) điều đó thể hiện đây là loại cây ăn quả thích ứng tốt hơn so với các cây ăn quả khác trong điều kiện khí hậu, đất đai ở tỉnh Quảng Bình do thời kỳ phát dục mầm hoa và phát triển quả khá thuận lợi nên được nông dân đầu tư chăm sóc và cho kết quả đáng kể.

Trong số các giống cây ăn quả bản địa chỉ có giống cây ăn quả như: Bưởi đào; cây vải ở huyện Minh Hóa; cây táo, cây cam voi, cây chỉ xác tại huyện Tuyên Hóa; cây cam mật, cam đường, cây du tại các huyện Lệ Thủy, Quảng Ninh là cây bản địa ở địa phương, nổi tiếng về chất lượng được lưu truyền trong dân gian nhưng do năng suất thấp, chất lượng quả chưa cao nên người dân không còn quan tâm đầu tư phát triển và cây trồng không được đầu tư thâm canh nên các giống này ngày càng bị thoái hóa.

Xuất phát từ những vấn đề trên và thực tế sản xuất tại địa phương, để làm tốt công tác

nghiên cứu, thu thập, chọn lọc, bình tuyển, lưu giữ những giống cây ăn quả quý, hiếm nhất là những giống cây ăn quả phù hợp có giá trị kinh tế cao, hướng tới xây dựng sản phẩm chủ lực của địa phương, Trung tâm Ứng dụng và Thống kê KH&CN Quảng Bình thực hiện nhiệm vụ KH&CN: “Xây dựng vườn cây thực nghiệm tại Trại Thực nghiệm xã Vĩnh Ninh thuộc Trung tâm Ứng dụng và Thống kê KH&CN Quảng Bình”. Mục tiêu của nhiệm vụ là xây dựng vườn thực nghiệm một số giống cây ăn quả có giá trị kinh tế cao để khảo nghiệm đánh giá khả năng phát triển, phù hợp với thời tiết, khí hậu, thổ nhưỡng tại xã Vĩnh Ninh, huyện Quảng Ninh; Theo dõi, xác định giống cây ăn quả phù hợp và xây dựng quy trình trồng và chăm sóc cho từng giống cây; Đồng thời là cơ sở để xây dựng vườn cây bố mẹ làm vật liệu cho công tác nghiên cứu nhân giống và sản xuất giống sau này.

Xây dựng vườn thực nghiệm với quy mô 2.000m² gồm 105 cây thuộc 15 giống cây ăn quả có giá trị kinh tế cao như các giống cam mật (bản địa) và cam Valencia V2; các giống bưởi Phúc Trạch (Hà Tĩnh), bưởi hồng Quang Tiến (Nghệ An) và bưởi diễm; giống quýt đường (Phủ Quỳ); giống ổi Đài Loan; giống mít Thái Lan; giống xoài Đài Loan và Thái Lan; giống na không hạt (Thái Lan); giống nhãn lồng (Hưng Yên)... để khảo nghiệm nhằm đánh giá khả năng phát triển, phù hợp

với thời tiết, khí hậu, thổ nhưỡng tại xã Vĩnh Ninh, huyện Quảng Ninh, tỉnh Quảng Bình; Xây dựng và hoàn thiện hệ thống tưới nhỏ giọt; Bón phân, làm cỏ cho vườn cây; Xử lý các lá và cành có sâu vè bùa xâm hại, phun thuốc trừ sâu vè bùa... Sau gần 3 năm chăm sóc và theo dõi cho thấy, các giống cây trồng tại trại thực nghiệm sinh trưởng và phát triển tốt, một số giống bước đầu đã cho thu hoạch quả, đa số giống cây ăn quả vẫn đang trong thời kỳ kiến thiết cơ bản. Mặt khác do quy mô nhỏ cũng như thời gian triển khai ngắn nên ban chủ nhiệm nhiệm vụ chưa hoàn thiện được quy trình và chăm sóc mà chỉ bước đầu xây dựng quy trình trồng và chăm sóc các giống cây ăn quả dựa theo số liệu thực tế thu được.

Các giống có khả năng thích ứng tốt, gồm: Giống cam mật, cam Valencia V2, quýt đường, chanh hạnh. Sau trồng thử nghiệm 3 năm cây bắt đầu cho quả. Khuyến cáo tiếp tục phát triển những giống cây có múi này tại địa phương để làm đa dạng hóa cây ăn quả.

Giống ổi Đài Loan cho khả năng sinh trưởng và thích ứng tốt, cây bắt đầu cho quả sau một năm sau trồng. Khuyến cáo tiếp tục theo dõi khả năng sinh trưởng, tỷ lệ ra hoa đậu quả và chất lượng quả để có thể đưa ra các khuyến cáo thích hợp cho phát triển cây ổi.

Các giống bưởi như: giống bưởi diễm, bưởi hồng Quang Tiến, bưởi Phúc Trạch vẫn trong giai đoạn phát triển thân lá, cây chưa cho hoa. Với những giống này vẫn tiếp tục theo dõi.

Giống na không hạt Thái Lan, giống xoài Thái Lan và xoài Đài Loan bắt đầu cho hoa và cho quả, nhưng tỉa bỏ để cây tập trung phát triển thân lá, đường kính tán. Những giống này được nhóm nghiên cứu đánh giá là giống có tiềm năng phát triển tại địa phương.

Giống hồng ngâm sinh trưởng chậm, cây dễ mắc nhiều loại sâu bệnh hại, thể hiện khả năng sinh trưởng về chiều cao cây, đường kính

Giống cây cam mật được đưa trồng khảo nghiệm tại Trại Thực nghiệm xã Vĩnh Ninh, huyện Quảng Ninh

tán kém. So sánh với điều kiện khí hậu, thời gian ra hoa đậu quả thường gặp bất lợi.

Giống bơ từ khi trồng có khả năng sinh trưởng kém, tỷ lệ sống thấp, cây phát triển chậm. Do mới chỉ đánh giá thời gian trong khoảng 18 tháng nên để có kết luận chính xác cần tiếp tục theo dõi cây bơ.

Có thể nói, việc triển khai nghiên cứu nhiệm vụ KH&CN xây dựng vườn cây thực nghiệm sẽ thu thập tìm kiếm, khảo nghiệm và xác định giống cây ăn quả có giá trị kinh tế cao, có khả năng phát triển và phù hợp với khí hậu, thời tiết của tỉnh, để góp phần hình thành các vùng trồng cây ăn quả hàng hóa có giá trị kinh tế của tỉnh Quảng Bình, từ đó tạo thương hiệu và mang lại thu nhập cho nông dân, góp phần xóa đói, giảm nghèo và từng bước làm giàu cho người nông dân. Đồng thời góp phần thực hiện thành công Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới ở từng địa phương ■